

SAOPŠTENJE 23/2023

Datum objave:
28.2.2023.

Preliminarni podaci

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore

Januar 2023. godine

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za mjesec januar 2023. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 299,9 miliona eura, što ukazuje na rast od 42,9% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 87,0 miliona eura, a **uvoz** 212,9 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio veći za 35,2%, a uvoz veći za 46,3%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 40,9% i manja je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 44,2%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljena **Mineralna goriva i maziva (sektor 3)**, u iznosu od 65,8 miliona eura (koje čine: Električna energija – 63,7 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 48,4 miliona eura (koje čine: Drumska vozila – 15,1 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotgovinski partneri u izvozu bili su: Slovenija (23,3 mil. eura), Srbija (21,2 mil. eura), i Bosna i Hercegovina (15,0 mil. eura).

Najveći spoljnotgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (32,1 mil. eura), Kina (24,7 mil. eura) i Njemačka (20,6 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

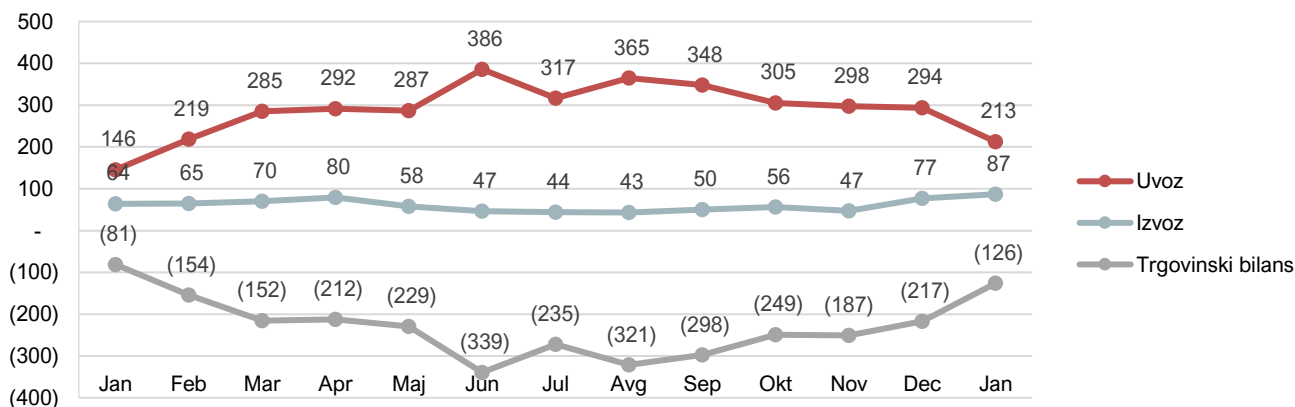

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2022				
Januar	145 506	64 343	209 849	-81 163
Februar	218 908	64 548	283 456	-154 360
Mart	285 317	70 138	355 454	-215 179
April	291 754	79 595	371 350	-212 159
Maj	287 000	57 558	344 558	-229 442
Jun	385 828	46 530	432 358	-339 298
Jul	316 552	44 293	360 845	-272 259
Avgust	364 602	43 163	407 765	-321 439
Septembar	347 734	50 109	397 843	-297 626
Oktober	305 306	56 381	361 687	-248 926
Novembar	297 650	46 839	344 489	-250 810
Decembar	293 591	76 723	370 314	-216 868
2023				
Januar	212 863	87 008	299 871	-125 855

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan 2022		Jan 2023		Jan 2022		Jan 2023		Jan 2022	Jan 2023
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
SVIJET	100,0	145 506	100,0	212 863	100,0	64 343	100,0	87 008	-81 163	-125 855
Evropa	75,7	110 209	78,4	166 945	98,8	63 587	99,5	86 595	-46 623	-80 350
EU-27	42,0	61 089	44,5	94 719	32,1	20 677	52,7	45 818	-40 412	-48 901
CEFTA ²	24,9	36 176	22,5	47 969	36,4	23 391	45,7	39 746	-12 785	-8 223
Afrika	0,4	592	0,4	753	0,0	7	0,1	116	-584	-637
Azija	21,4	31 132	18,5	39 454	1,0	659	0,1	115	-30 473	-39 339
Amerika	2,4	3 534	2,7	5 672	0,1	79	0,2	178	-3 455	-5 494
Okeanija	0,0	39	0,0	39	0,0	12	0,0	4	-27	-35
SAD	0,7	1 034	0,5	1 147	0,1	56	0,2	173	-978	-975
Kina	11,4	16 596	11,6	24 694	0,3	198	0,0	4	-16 398	-24 689
Rusija	0,3	486	1,8	3 726	0,1	44	0,1	62	-442	-3 664
Švajcarska	2,8	4 012	1,8	3 822	25,3	16 296	0,5	393	12 284	-3 429
Japan	0,7	1 045	0,5	961	0,0	16	0,0	1	-1 028	-960
Turska	4,3	6 199	6,8	14 512	3,5	2 223	0,2	198	-3 976	-14 315
Brazil	0,9	1 380	0,4	954	0,0	1	0,0	0	-1 379	-953
Ujedinjeno Kraljevstvo	0,7	978	0,6	1 358	0,5	353	0,1	92	-626	-1 265

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan 2022	Jan 2023	Jan 2022	Jan 2023	Jan 2022	Jan 2023
SVIJET	145 506	212 863	64 343	87 008	-81 163	-125 855
EU-27⁴	61 089	94 719	20 677	45 818	-40 412	-48 901
Austrija	1 298	2 297	13	64	-1 285	-2 233
Belgija	1 535	975	85	10	-1 450	-965
Bugarska	1 105	1 095	24	57	-1 080	-1 039
Češka	1 523	1 665	5 038	12 499	3 514	10 834
Danska	627	581	1 139	3 012	512	2 431
Estonija	18	22	90	0	72	-22
Finska	186	237	0	0	-186	-237
Francuska	2 740	4 933	26	207	-2 714	-4 726
Grčka	8 619	13 799	12	85	-8 607	-13 714
Holandija	3 603	6 001	97	93	-3 505	-5 908
Irska	593	798	0	0	-593	-798
Italija	6 546	11 742	1 223	531	-5 323	-11 210
Kipar	24	32	0	5	-24	-27
Letonija	93	148	0	0	-93	-148
Litvanija	65	70	3	241	-61	171
Luksemburg	70	32	1 685	2 474	1 615	2 441
Mađarska	858	1 765	26	10	-833	-1 755
Malta	3	0	48	0	45	0
Njemačka	11 565	20 555	1 988	801	-9 576	-19 754
Poljska	2 563	4 891	1 182	1 233	-1 380	-3 658
Portugalija	298	222	0	1	-298	-221
Hrvatska	8 274	11 402	164	409	-8 111	-10 994
Rumunija	1 654	2 207	3	63	-1 650	-2 144
Slovačka	411	632	4	15	-407	-617
Slovenija	1 860	2 310	7 119	23 288	5 259	20 978
Španija	3 301	3 580	491	513	-2 810	-3 067
Švedska	1 656	2 726	215	208	-1 441	-2 518
CEFTA	36 176	47 969	23 391	39 746	-12 785	-8 223
Albanija	2 297	2 672	3 348	966	1 051	-1 706
Bosna i Hercegovina	7 656	9 519	7 547	14 982	-110	5 463
Moldavija	13	20	0	0	-13	-20
Sjeverna Makedonija	1 730	1 817	242	1 003	-1 487	-814
Srbija	24 060	32 078	10 944	21 198	-13 115	-10 880
Kosovo	420	1 864	1 310	1 597	890	-266
Ostale zemlje (izvan EU-27 i CEFTA-e)	48 242	70 175	20 275	1 444	-27 966	-68 732

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)⁴ Od januara 2021. godine, podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su isključeni iz podataka Evropske Unije. Podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su prikazani u tabeli 2.

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan 2022	Jan 2023	Jan 2023 Jan 2022	Jan 2022	Jan 2023	Jan 2023 Jan 2022
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	145 506	212 863	146,3	64 343	87 008	135,2
0 Hrana i žive životinje	27 896	40 793	146,2	1 529	3 274	214,1
00 Žive životinje	2 192	3 367	153,6	0	22	0,0
01 Meso i prerada mesa	6 402	11 190	174,8	1 116	1 994	178,6
02 Mliječni proizvodi i jaja	3 081	4 887	158,6	26	18	71,6
03 Ribe i prerađevine od ribe	730	795	108,9	0	0	0,0
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	4 388	5 052	115,2	19	98	300 ¹
05 Povrće i voće	4 189	6 010	143,5	178	696	300 ¹
06 Šećer proizvodi od šećera i med	426	812	190,5	5	130	300 ¹
07 Kafa čaj kakao i začini	2 527	2 757	109,1	100	223	222,5
08 Stočna hrana (sem žita u znu)	1 312	2 066	157,5	66	68	102,3
09 Razni proizvodi za ishranu	2 649	3 858	145,6	20	26	130,3
1 Piće i duvan	3 924	6 630	169,0	393	416	105,8
11 Pića	2 509	4 860	193,7	336	416	123,8
12 Duvan i proizvodi od duvana	1 414	1 770	125,1	57	0	0,0
2 Sirove materije sem goriva	1 097	1 614	147,1	7 020	6 124	87,2
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	0	0,0	91	185	202,2
22 Uljano sjeme i plodovi	14	97	300 ¹	2	2	89,6
23 Sirovi kaučuk	8	5	57,8	0	0	0,0
24 Pluta i drvo	252	218	86,5	2 086	3 301	158,2
25 Celuloza i otpaci od hartije	0	0	0,0	114	70	62,0
26 Tekstilana vlakna i otpaci	91	45	49,1	3	0	13,0
27 Sirova đubriva i minerali	148	307	207,4	345	8	2,4
28 Mineralne rude i otpaci metala	78	270	300 ¹	4 379	2 557	58,4
29 Životinjske i biljne sirove materije	505	673	133,1	0	0	0,0
3 Mineralna goriva i maziva	16 360	19 170	117,2	26 867	65 778	244,8
32 Kameni ugalj koks i briketi	40	41	102,9	872	1 183	135,7
33 Nafta i naftni derivati	12 596	17 410	138,2	392	888	226,6
34 Gas prirodni i industrijski	962	721	75,0	0	0	0,0
35 Električna enegrija	2 763	998	36,1	25 603	63 706	248,8
4 Životinjska i biljna ulja i masti	414	1 042	251,4	83	77	93,4
41 Životinjska ulja i masti	76	101	133,7	82	36	44,5
42 Čvrste biljne masti i ulja	338	939	278,2	0	1	0,0
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	1	1	100,0	1	40	300 ¹
5 Hemijski proizvodi	19 575	24 992	127,7	2 166	3 034	140,1
51 Organski hemijski proizvodi	85	92	107,2	0	0	0,0
52 Neorganski hemijski proizvodi	118	555	300 ¹	140	8	6,0
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	1 184	1 445	122,1	4	3	88,3
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	11 472	14 141	123,3	1 933	2 869	148,4
55 Eterična ulja parfemski i toaletni preparati	2 694	4 063	150,8	23	30	132,8
56 Đubriva (osim sirovih)	94	125	132,1	0	0	0,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	213	251	117,9	16	23	147,9
58 Plastične mase u ostalim oblicima	2 086	2 263	108,5	27	89	300 ¹
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	1 628	2 057	126,3	23	11	46,4

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan 2022	Jan 2023	Jan 2023 Jan 2022	Jan 2022	Jan 2023	Jan 2023 Jan 2022
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	31 459	38 090	121,1	20 827	3 641	17,5
61 Koža proizvodi od kože i krzna	10	24	242,8	29	59	199,5
62 Proizvodi od kaučuka	1 476	1 560	105,7	49	2	3,4
63 Proizvodi od plute i drveta	1 241	2 787	224,7	243	520	213,9
64 Hartija karton i proizvodi od celuloze	2 259	3 121	138,2	10	38	300 ¹
65 Predivo tkanine i tekstilni proizvodi	905	1 248	137,9	6	27	300 ¹
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	5 207	7 642	146,8	129	190	147,9
67 Gvožđe i čelik	5 748	3 789	65,9	120	21	17,2
68 Obojeni metali	9 807	11 302	115,2	19 734	2 241	11,4
69 Proizvodi od metala nigdje drugo pomenuti	4 806	6 617	137,7	508	543	106,9
7 Mašine i transportni uređaji	28 507	48 370	169,7	4 243	2 739	64,6
71 Pogonske mašine i uređaji	374	559	149,4	20	3	12,7
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	1 957	4 121	210,6	827	238	28,8
73 Mašine za obradu metala	121	156	128,1	3	0	0,0
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	3 910	8 017	205,0	1 257	582	46,3
75 Kancelarijske mašine i za AOP	1 872	2 942	157,2	41	13	31,3
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	6 801	8 554	125,8	265	284	107,2
77 Električne mašine aparati i uređaji	5 758	8 672	150,6	130	249	191,6
78 Drumska vozila	7 608	15 123	198,8	1 424	1 340	94,1
79 Ostala transportna sredstva i opreme	105	226	215,6	276	30	11,0
8 Razni gotovi proizvodi	16 272	32 113	197,4	1 215	1 926	158,5
81 Montažne zgrade sanitarni uređaji	1 091	1 571	144,0	9	0	0,0
82 Namještaj i djelovi	2 811	3 653	130,0	113	125	110,3
83 Predmeti za putovanja	380	798	209,9	4	4	100,0
84 Odjeća	4 395	6 944	158,0	487	677	138,8
85 Obuća	1 731	3 243	187,4	10	91	300 ¹
87 Naučni i kontrolni instrstrumenti	1 361	1 474	108,4	65	75	115,1
88 Fotoaparati časovnici	332	439	132,2	5	0	0,0
89 Razni gotovi proizvodi	4 172	13 991	300 ¹	522	955	183,0
9 Proizvodi i transakcije nigdje drugo pomenuti	2	50	300¹	0	0	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁶

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan 2022	Jan 2023	Jan 2023 Jan 2022	Jan 2022	Jan 2023	Jan 2023 Jan 2022
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	145 506	212 863	146,3	64 343	87 008	135,2
I Žive životinje i životinjski proizvodi	10 994	18 279	166,3	984	1 718	174,6
II Povrće	7 280	8 028	110,3	169	666	300 ¹
III Životinjske ili biljne masti ulja i voskovi	444	1 146	258,2	1	41	300 ¹
IV Pripremljena hrana pića duvan	14 037	21 942	156,3	852	1 344	157,7
V Mineralni proizvodi	17 830	21 635	121,3	28 560	67 450	236,2
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	17 594	22 771	129,4	2 125	2 923	137,6
VII Plastika guma i proizvodi od gume	6 089	6 786	111,5	319	375	117,8
VIII Sirove kože koža i krzno	452	900	199,2	513	251	49,0
IX Drvo proizvodi od drveta korpe drveni ugalj pluta	1 505	3 029	201,3	2 329	3 820	164,0
X Materijali i proizvodi papirne industrije	2 255	4 471	198,3	323	504	156,0
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	4 847	7 940	163,8	107	695	300 ¹
XII Obuća kape i modni dodaci	1 818	3 412	187,7	10	93	300 ¹
XIII Proizvodi od kamena gipsa keramički proizvodi stakleni proizvodi	4 085	5 650	138,3	129	190	147,9
XIV Biseri drago kamenje i metali kovanice	102	5 450	300 ¹	13	2	15,2
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	20 415	21 784	106,7	23 381	3 700	15,8
XVI Mašine i mehanički uređaji električna oprema	20 537	33 278	162,0	2 580	1 418	54,9
XVII Vozila i prateća transportna oprema	7 851	15 695	199,9	1 700	1 371	80,6
XVIII Optički medicinski i mjerni instrumenti satovi	2 162	2 287	105,8	71	101	143,4
XIX Oružje i municija	68	58	84,9	1	200	300 ¹
XX Razni proizvodi	5 141	8 294	161,3	176	135	76,6
XXI Umjetnička djela kolekcionarski predmeti i antikviteti	2	26	300 ¹	0	9	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

⁶ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa statistike nacionalnih računa za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora kao i preduzećima za istrživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics Concept and Definitions UN
- Statistics on the Trade of Goods User Guide EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods“ vezane za EXTRASTAT:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Izvoz
- Pasivno oplemenjivanje
- Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom.

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Uvoz za slobodni promet
- Aktivno oplemenjivanje
- Prerada robe pod carinskim nadzorom.

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST) koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK) 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava - sektor dvije cifre – odsjek tri cifre– grupu četiri cifre– podgrupu a pet cifara – poziciju odnosno proizvod.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Spoljna trgovina](#)